

Här Minister
Här Staatssekretär,
Dir Dammen an Hären Deputéiert, Buergermeeschteren, Schäffen a Gemengeréit,
Direkteren a Responsabler vu Verwaltungen, Berufschamberen,
Responsabler vu befrënnten Organisatiounen, Sympathisanten,
Léif Aussteller,
Léif Gäscht,

Während mir haut de Mëtteg fir d'Inauguratioun vun der Oekofoire zesumme sinn, ginn an enger Hal vun der Luxexpo hei niewendrun Preparative getraff fir Flüchtlingen déi op Lëtzebuerg kommen ze empfänken.

Dien onwahrscheinleche Misère vun diene Leit, mëcht ee sproochloos. An et relativéiert esou viles wat an eisem Alldag als wichteg empfonnt gëtt. Et stellt eis virun de Fong vun diem wat eis als Spezies ausmaache soll: Mënschlechkeet. Duerfir: Solidaritéit mat de Flüchtlinge soll eist Häerzens- awer och eist politesch Uleies sinn, grad wéi kuerz Prozedure fir d'Unerkennung vum Flüchtlingsstatut, korrekt Bedingunge fir Privatleit wou Flüchtlingen ophuele wëllen a viles méi. De Motto vun der Stonn muss sinn, d'Leit mat groussen Äerm ze empfänken fir si wëllkommen ze heeschen, si an eis Gesellschaft ze integréieren... a loosst eis bei allem Misère och d'Chance vum kulturellen Austausch notzen. Ouni ze vergiessen an aller Däitlechkeet all déi Mechanismen ze hannerfroen an ze veränneren, wou zu dësem onbegräifleche Misère gefouert hunn...

Grad och de Flüchtlingsdrama weist wei wichteg gesellschaftspoliteschen Engagement vun all Einzelnen, mee och vun der Zivilgesellschaft ass! Erlaabt mäer no dëse Wieder weider gesellschaftlech Défis'en aus eiser Siicht duerzeleën.

Haut ass een an eisen Ae besonnesch wichtige Gebuertsdag. Dir frot Iech bestëmmt: Ou? Wéi een dann? Ma jo, viru genau engem Joer, dem 25. September 2015, ass d'CETA Ofkommen - d.h. de Projet vum Fräihandelsaccord tëscht Europa a Kanada - definitiv tëscht der EU-Kommissioun a Kanada festgehaale ginn. De Fräihandelsaccord CETA ass de Corollaire vum TTIP, dem Accord tëscht der EU an Amerika. An och wa CETA manner bekannt ass: CETA an TTIP behandelen de facto ze soen déi selwecht Punkten, si gläich bedeutungsvoll. Dobäi ass den Entwurf vum CETA-Accord e verbindlech juristeschen Text vun - elo haalt iech un - 1.600 Säiten. E Wälzer wou ee sech net ka virstellen, datt vill Politiker e gelies hunn oder iwwerhaupt e reellen Iwwerbléck driwwer hunn wat wierklech am Detail dra steet. An do läit eigentlech och den éischten Hoken: **hei soll e Package gestëmmt ginn wou eis Gesellschaft total verännere wäert, ouni datt et iwwerhaupt vum Prinzip hier méiglech ass, die reell kontradiktoresch op der Place publique, a Parlamenter ze debattéieren.**

Déi zoustänneg Handelskommissarin, déi optesch vläit wéi eng sympathesch schwedesch Kommissarin eriwwerkënt, a Wierklechkeet awer eng knallhaart Verriederin vun neoliberaler Wirtschaftspolitik am Interessi vun transnationale Multinationalen ass, seet an aller Däitlechkeet: bei CETA gi vläit héchstens nach technesch Fehler berengegt, ma inhaltlech kee Jota méi! A wann de Projet nach net ratifizéiert ass läit dat virun allem drun, datt 1.600 Säiten an all Sproochen ze iwwersetzen nun emol dauert.

Mee wat do als definitiven Accord virläit, bestätégt déi gréisste Befierchtunge vun de Géigner vun de CETA an TTIP Ofkommessen: All déi Rechter – Demokratie – Soziales – Verbraucherschutz – Ëmwelt – wou sech

während Joerzénkten erkämpft goufen, gi ganz kloer duerch CETA massiv a Fro gestallt, jo, franchement ausgehiewelt! CETA ass e Frontalugrëff op demokratesch, sozial an ekologesch Errungenschaften.

2 Beispiller just, déi dëse Frontalugrëff besonnesch gutt illustréieren: Opground vu CETA an och dem Stand vun de Verhandlung vum TTIP kann eng Firma e Land wéinst sougenannte **“entgangene Gewënner”** op Milliounen, jo Milliarde Schued verkloen. Wann e Land z.B. seet, ech loossen eng Substanz net zou, well ech gemäss Vorsorgeprinzip fäerten oder souguer secher sinn, datt se gesondheets- oder ëmweltschiedlech ass, kann iergend eng auslännesch Firma dat Land op e sougenannt Schiedsgeriicht zitieren a sinn do ob entgaange Gewënner wéinst dem Net-Zouloosse vun diem Produit verkloen. **E Betrib däerf en demokratesch gewielten a legitiméierte Staat virun ee quasi ausserrechtsstaatlecht Gremium zitieren – datt et keng regulär Gerichter si kënnt jo nach derbäi – well die Staat sech fir seng Bierger agesat huet an duerch CETA an TTIP de sougenannten Investoreschutz viru staatlecht Wierke gestallt gëtt. Dat muss ee sech emol virstellen.**

An et gëtt scho Präzedenzfäll: Zigarettelobby wou sech géint Regelunge gewiert huet, Fracking Lobby... hu scho esou Prozesser an d'Wee geleet an deelweis gewonnen. An déi zweifelhaft Rechter sollen elo souguer nach ausgebaut ginn! **Dat ass eng massiv Afrostellung vun eisem Rechtsstat, jo vun allem op wat mäer bauen. A mäer wäerten als vill Lëtzebuerger an awer och europa-, jo weltwäit Partner alles maachen, datt dat do net antrefft. Eis Parlament a Regierung si gewielt, net primär am Interessi vu Multinationalen ze agieren dienen et net a priori ëm d'Allgemengheet geet, mee fir an aller Fräiheet dat ze decidieren, wat si fir d'Wuel vun hire BiergerInnen wichteg fannen. D'Recht vun dem Investisseur däerf net iwwert dem Recht ze regulieren vu Parlamenten stoen! D'Primat vun der Politik an der Rechtsstaatlechkeet däerf net verlagert gi bei Konzernern!**

Mee domatt net genuch: TTIP, CETA si sougenannt „living agreement“... si „liewen“, sollen sech weider entwéckele kënnen. Ma, wie wonnert et, elo net op demokratescher Basis. Nö, do soll et eng Kommissioun ginn - am Kader vun der sougenannter regulatory cooperatioun - wou Wäerter, Regeln am Geescht vu CETA an TTIP däerf fortentwéckelen. Déi Kommissioun besteet natierlech net aus gewielte Vertrieeder wou hire Länner, Wieler Rechenschaft mussen ofleeën, natierlech net. An déi Décisiounen vun där Kommissioun mussen natierlech och net vun den eenzelne Länner gutt geheescht ginn, neen, si imposieren sech de Nationalstaten.

Wat hu mäer also: eng Phase 1: Parlamenten hier Rechter ewech huelen, Phase 2: aneren net gewielten Akteuren, wou kloer och multinational Konzernern e besonneschen Zougang hunn, déi Aufgab vun Entwécklung vu Gesetzer / Normen iwwerdreien.

Mäer schwätzen hei alt ganz aartlech vu Biergerbedeelegung an eise Gemengen a si frou, datt sech do eppes deet, a parallel ginn op internationalem Niveau eis Parlamenten entmündegt! Dat ass déi knallhaart Realitéit am Spill vun de politesche Kräften vun der soug. Globaliséierung.

An alles dat ass bekannt, well wéi gesot, läit d'Verhandlungsergebnis vun der Juncker-Kommissioun am CETA-Accord mat Kanada kloer um Dësch. A wann duerfir een beim TTIP seet, maacht iech keng Suergen, eis ekologesch a sozial Standarden gi net a Fro gestallt, dien ass naiv oder e litt. Well jiddwereen weess: CETA gëtt de Geescht vum TTIP erëm a CETA stellt ebe grad déi Errungenschaften massiv a Fro!

Natierlech ënnert dem Deckmantel vu vermeintlech Wuesstem an Aarbechtsplazen-Versprechen. 0,08% Wuesstem pro Joer gi vu CETA erwaard, an souguer dat ass ëmstriden. Vill Ekonomen, souguer mëttelstänneg Betriber a Gewerkschaftler erwaarden vill méi Sozialdumping mat Verlagerung vun Aarbechtsplazen... 0,08%... Bei TTIP woen se verständlecherweis eemol keng Prognose méi...

An da kënn nach folgendes derbäi: et ass nach ëmmer net 100% kloer, ob CETA an TTIP selwer musse vun de nationale Parlamenten a vun dem Europaparlament ratifizéiert ginn oder net. Bei TTIP gouf alt gesot et misst wuel en Accord mixte sinn, d.h. vun de Parlamenten ratifizéiert ginn, ma bei CETA gëtt dat manner gesot. An et fäerte Leit, datt CETA ganz séier klammheimlech ënnerschriwwen gëtt; ouni national Parlamenten. Bon, elo sot der vläit, de Marché mat Kanada ass jo net onbedéngt esou wichteg, firwat déi Oprengung? Ma wëll ganz kloer ass, datt multinational Konzernner dann einfach hire Setz a Kanada verlagere... a vun do aus europawäit d'Virdeeler vum CETA-Ofkommen nutzen. Eng Noutléisung wou alles bidd, falls den TTIP dann awer net kéim. Clever, dat muss een hinne loossen.

Mäer erwaarden als Mouvement Ecologique, an ech mengen ech kann dat am Numm vun der Lëtzebuenger Anti TTIP Plattform soen, e ganz ganz kloer Message vun eiser Regierung, der Chamber an de Parteien, datt CETA a natierlech och TTIP MUSSEN vun de Parlamenten ratifizéiert ginn. A mäer mengen och, datt Lëtzebuerg an der Presidence muss eng kloer Stëmm derzou ofginn: jo zur Vermëttler-Roll där een als koordinéierend Land vun der Presidence verpflichtet ass, ma an engem Dossier vun dëser Tragwäit däerf een sech net hannert diplomatesche Verpflichtungen verstoppen, ma eis Regierung muss Faarf bekennen. Si muss kloer fir eng gesellschaftspolitesch Orientéierung stoen. Si muss soen, datt si ganz konsequent déi europäesch Partner unhalen, datt CETA net klammheimlech ratifizéiert gëtt an datt CETA an TTIP net vun de Bierger akzeptéiert ginn. An och eis Partei muss Faarf bekennen, och eng sozialistesche Partei, wou an dësem Punkt jo zerstriden schéngt ze sinn.

CETA an TTIP huelen e groussen Deel vu menger Ried an, wëll eis duerch si e regelrecht neie Gesellschaftsmodell opforcéiert géif! CETA an TTIP sti fir äusserst bedenklech Choix'en, fir Grondtendenzen an eiser Gesellschaft, déi sech wéi e roude Fuedem och duerch wesentlech Beräicher vun der lëtzebuenger Politik zeien.

Thema Landwirtschaft: nieft der Dréchent wier de Russlandembargo de problemateschste Faktor fir eis Landwirtschaft, esou an de Noriichten de Message vu landwirtschaftleche Vertrieeder aus de leschten Deeg. Déi Ausso muss een emol op sech wierke loossen. E Secteur, diem seng primär Zieler Hierstellung vu gudde Liewesmëttel an de Bäitrag zum Erhalt vun eisen natierleche Liewensgrundlagen Natur, Waasser a Buedem solle sinn an esou wéi kaum en aneren e kloren regionale Bezug hätt, hänkt vum Russland Embargo of...?? Wéi wuar wéini an engem remarquabelen Interview vum Jean Stoll am Land ze liesen: d'Landwirtschaft setzt drop, datt sech hier Produiten um Weltmuert behaupten, si si Sklave vum Weltmuert zu diem se sech selwer gemaach hunn! Dat do kann dach net d'Ziel si vun eiser Landwirtschaftspolitik sinn! A Mëllech als Exportprodukt a Somalia? Neen!

Awer: Weder d'lëtzebuenger Politik nach déi mësch Bauereverbänn probéieren de Spillraum ze nutzen, dien eis trotz oder mat EU-Bestëmmungen bleiwt, fir all Kraaft an eng verstärkt Regionaliséierung vun eiser Landwirtschaft ze leën. Et gëtt ewell eenzel Bauere wou de Courage hunn an der Ëffentlechkeet de System a Fro ze stellen, an dat mësch dann awer Hoffnung. Wëll d'Course mat de Chinesen a Russen ëm eis Mëllech verléiere mäer! An amplaz ze mengen hiert Feindbild wär d'Ekologi - den eenzelne Bauer seet dat vill manner - géing et Bauereverbänn gutt doen gemeinsam mat aneren Akteuren ze iwwerleeën, wéi een aus där do Logik eraus ka kommen an eng mëttelstänneg, regional Landwirtschaft stärke kann, déi och am Déngscht vum Erhalt vun eisen natierleche Ressource steet. **CETA an TTIP sinn e Sinnbild fir eng Globaliséierung op Käschte vun nationalen a regionalen Akteuren, eis ablacklech Landwirtschaftspolitik och.** Bei beidem muss et heeschen: statt wëll Globaliséierung: Regionaliséierung, zeréck zum mënschlech iwwerschaubaren. **Am**

Agrargesetz - wat elo als Entworf an der Chamber läit -- ginn awer 700 Milliounen Euro un nationalen an EU-Aiden - iwwert 35 Milliarden aler Frang - an engem vill ze groussen Ausmooss fir eng Course um Weltmuart ausginn! A bei wäitem net genuch am Sënn vun enger regionaler Produktioun, Natur, Waasser, Ëmwelt... der Gesellschaft. Nach wär Zäit fir an der Chamber eng Kurskorrektur an souguer e méi wéi symbolesche Choix fir en anere Gesellschaftsmodell secherzestellen! Lets do it!

No um Thema Landwirtschaft ass d'Gestioun an d'Valoriséierung vun eise Bëschrësourcen: Et ass vläit ville net esou bewosst: D'Gestioun vun eise Bëscher huet sech verännert, a wäert sech nach méi verännere wann et esou weider geet, well d'Holz aus eise Bëscher ëmmer manner fir eng lokal / regional Verwendung genotzt gëtt. Aal Beem ginn an diem Wirtschaftsmodell manner gebraucht, vun de Fierschtere gëtt deelweis souguer eng Just in time Liwwerung verlaangt, fir gutt Beem mat Containerschëffer a China, Asien asw. ze exportéieren. Dobäi misst dach och grad de Bësch, genau wéi d'Liewensmittelproduktioun enger regionaler Notzung zougefouert ginn. Duerfir sinn ech frou, datt de Mouvement gemeinsam mat FSC Lëtzebuerg Iddie wäert virleeën, wéi mäer eise Bësch mat enger nohalteger Gestioun ërem mei kennen zu engem Faktor zur Schafung vun Aarbechtsplazen an enger regionaler Wertschöpfung maachen, statt och hei um Weltmuart matzespillen.

Et geet einfach ëmmer erëm drëm wéi e Wirtschafts- a Liewensmodell mäer wëllen, wou eis Werterprioritéite sinn. Duerfir nach dëst Beispill: **d'Steierreform.** Fir eis ass d'Steierreform dien Testfall schlechthin fir dës Regierung. 2016 soll jo do muenches geschéien. Ech mengen elo net déi eng oder aner Ausso iwwert dësen oder dien Prozentsaz: ma wierklech kloer Aussoen, wat soll grondsätzlech erreecht ginn, ausser déi esou vague formuléiert Minderung vum Mëttelstandsbockel. **Mäer fuerdere vill méi vun der Regierung eng Debatt iwwert déi strategesch gesellschaftspolitesch Eckwäerter vun der Reform an! Et geet drëm d'Technizitéit vun der Debatt op gesellschaftlech Zieler ze déklinéieren.** Verstärkt Besteuerung vu Ressourceverbrauch amplaz Aarbechtsplazen a Sozialfaktoren, verstärkt Besteuerung vum Kapital versus der reeller main d'oeuvre! Mäer hunn en spezialiséierten Institut gefrot fir eis ze hëllef déi Eckwäerter fir eng nohalteger Steuerreform zesammenzestellen a mäer wäerten déi am Oktober virstellen. **Mäer erwaarde vun dëser blo-roud-grénger Regierung ganz kloer eng sozial ekologesch Steuerreform!**

Nohalteger Steuerreform heescht och Ofbau vu kontraproduktive Steieren: déi läscht Woch si mer an der internationaler Press ugegraff ginn, datt mer un der Spëtzt vun diene Länner leien, déi d'Notzung vu fossilen Energien duerch eis méi niddreg Akzise subventionéieren. Och wann déi Etude vläicht munnech Defiziter opweist, ass d'Grondanalyse sécher richtig. An da si mäer och bei der **Energie- a klimapolitescher Fro.** Dem allerleschte misst jo kloer sinn, datt muss gehandelt ginn: elo wou Kalifornien ze soe brennt, Länner wéi Indien a Pakistan ënnert extreme Wiedersituatiounen ze leiden hunn, gesot gëtt et wär mat Milliounen Klimaflüchtlingen ze rechnen! Mäer gesinn dobäi den Engagement vum Nohaltegekeetsministère am Kader vun der EU-Présidence fir d'Klimakonferenz zu Paräis an appreciéieren dien ausdrécklech. Als Bündnispartner vu Votum Klima, wäerte mäer och nach detailléiert Positioun mat eise Revendicatiounen fir Paräis bezeien. Elo awer 2 Saachen: Et sinn d'Finanzministeren wou am November wäerten och iwwert déi finanziell Aspekter schwätzen, d'Verdeelung vu Laaschten, d'Hëllefstellung och fir Drëtt-Länner fir Klimaadaptatiounsmoossnahmen an d'Wee ze leeden asw. Mäer erwaarden och do eng konsequent Haltung vun eisem Finanzminister, der Regierung am Sënn vun de Fuerderunge vun dëse Länner. Dat zweet awer: Mäer wëlle jo lo déi aner EU-Staaten am Kontext vun der Présidence motivéieren mat op de Wee vu méi stringenten Zieler an enger méi konsequenter Klimapolitik ze goen, wat jo och gutt ass. Ma mäer selwer hu (nach ëmmer) keng Energiestrategie! De Klimapakt mat de Gemengen ass secher eng gutt Saach, ma eng wierklech wierksam Klimastrategie op nationalem Plang hu mer net. Beim Ausbau vun den erneierbaren Energien wär nach méi

dran, bei der Ëmsetzung vun der Energieeffizienzrichtlinn hu mäer bis elo de Minimum gemaach. An e bessen d'Kiischt um Kuch: de Lëtzebuurger Pensiounsfong (Fonds de compensation) huet nach ëmmer grouss Zommen a Konzern investéiert am Beräich vun de fossilen an der Atomenergie. Mäer fuerderen - an do waarden mäer nach ëmmer op eng Reaktioun vun der Regierung - eng Ëmschichtung vun dem Portfolio zu Gonschte vun erneierbaren Energien. **Mäer haale Lëtzebuerg d'Daumen zu Paräis, ma mäer mussen dann awer och elo hei eis Hausaufgabe maachen.**

Zur ëmweltpolitescher Aktualitéit kéint een nach villes soen: Datt mäer no der Ouverture vun der Nordstroos kloer Moosnahme fir d'Verkéisberouegung am Dall erwaarden; datt den Ausbau vun der A3 ënnert dem Deckmantel vun der Secherheet nees e weideren Ausbau zugonschte vum Individualverkéier wär an duerfir net däerf geschéien; datt mäer mat aller Konsequenz d'Ëmsetzung vun de Kompensatiounsmoosnahme vun der Nordstroos fuerderen; datt trotz Waarden op d'Reform vum Landesplanungsgesetz endlech nach méi konkret Landesplanung um Terrain muss emgesat ginn, z.B. d'Konventiounsgebidder mat Liewe gefëllt an déi grouss Entwécklungsprojete wou eemoleg Chance fir ganz Regiounen sinn an och Wunnraum schaafen, wéi d'Nordstad an Agrarzenter Miersch, méi konsequent vum Staat virun gedriwwe solle ginn. Datt mäer endlech regional Mobilitéitskonzepter kréien wou mat den haitegem an de potentielle Clienten mussen erstallt ginn; datt de Waasserwirtschaftsplan, die vum Mouvement an och vun enger Rei Gemengen a Fro gestallt gouf wëll et keng Strategie ass wann d'Auteure vum Plang zouginn, datt se fäerten e géing kaum konkret Resultater bréngen, muss fundamental nogebessert ginn. Datt mäer wierklech ganz ongedëlleg drop warden, datt endlech d'Naturschutzgesetz reforméiert gëtt an an an. Ma da misste mäer déi nächste Keier Fautellen organiséieren, datt Dir zumindest méi gemittlech déi laang Ried kéint lauschten. Duerfir beloossen ech et elo derbäi.

Erlaabt mäer duerfir zum Schluss vu menger Ried erem op de Fong zeréckzekommen: dëse Weekend ass zu New York de groussen UNO Sommet iwwert d'Milleniumsziler, och Lëtzebuerg ass do vertrauden. Hei solle ganz konkret Nohaltegeets- an Entwécklungsziler mat enee verbonne ginn. D'ONGen hu weltwäit hier Usprech fir dëse Sommet formuléiert. Zentraler sinn dobäi: Reform vum Wirtschaftsmodell am Sënn vun enger globaler Gerechtegheet an enger nohalteger Entwécklung, Participatioun vum Bierger a villes méi. Op der Oekofoire hierersäits setze sech ONGen derfir an, datt Lëtzebuerg endlech déi sougenannt ILO- 169 Konventioun ratifizéiert, wou d'Rechter vun den indigene Vëlker, eng 370 Milliounen Leit, solle gestärkt ginn. Mäer ënnerstëtzen natierlech déi Fuerderung: D'Regierung soll grad während der Ratspresidence wéi 22 aner Staaten och déi Konventioun ratifizéieren.

Ob wat ech awer och eraus wëll: mäer liewen a spannenden Zäiten. Selte stoung sech 2 esou diametral verschidde Gesellschaftsmodeller esou kloer géint iwwer: Well Globaliséierung oder Regionaliséierung, Wuessen amplaz Qualitéit, Konsum versus solidaresch Formen vu Wirtschaft, d'Erhale vun eise Liewensgrundlagen oder Raubbau dorun, weltwäit Gerechtegheet oder Schéier teschent aarm a räich, Politikgestaltung duerch Konzern oder de gewielte Verrieder an de Bierger selwer, Globaliséierung versus Förderung vu regionale Wirtschaftskreesleef.

Hennt gouf d'Zuel vu méi wéi 2,8 Milliounen Leit bei der europawäiter Anti-TTIP Petitioun erreecht. Vill ONGen a Leit soen: egal wat zu Paräis erauskënnt, mäer maachen de Wandel vun ënnen... A wann et eng Chance gëtt, datt sech de solidareschen an ekologesche Gesellschaftsmodell duerchsetzt, dann ass et wéinst dem Oproch bei de Leit, dem Engagement vu groussen Deeler vun der Zivilgesellschaft an och Politiker déi mat un diem Strang zéien.

Duerfir ass et dann och besonnesch flott, datt grad dëst Joer e grouse Gemeinschaftsstand vun ONGen hei op der Oekofoire ronderëm den Thema Gemeinwohl ass. Dat ënnert dem Titel: „zesummen anescht liewen – anescht wirtschaften“. Grad esou Stréimunge maachen Hoffnung, datt den Oproch vun ënnen och en Emdenken uewen beweegt... An diem Sënn: mäer gesinn eis jo dann och den 10ten Oktober op der grousser Anti-TTIP Manif an der Stad.

D'Basis vu Verännerungsprozesser, vun nohaltege Gesellschaftsmodeller, ass eng lieweg Demokratie: duerfir, an dat wäer de läschte Saz vu menger Ried: Mir sollen den Trauma vun dem onstrukturéierte Referendums-Prozess hannert ons loossen an déi Partizipatiounskultur elo entwéckelen, déi ons an dem Regierungsprogramm versprach gouf.